

Гладченко А. Ю., докторант (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне)

РЕГІОНАЛЬНО-ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ РІВНОВАГИ В УКРАЇНІ

В статті обґрунтовано доцільність інтенсифікації співпраці з міжнародними регіональними банками розвитку як досить результативної міжнародної інституції для забезпечення державного управління стабілізації та досягнення рівноваги в економіці України за допомогою кредитування, комбінування, консультування. Виявлено слабкі місця новітньої системи державних заходів в рамках реалізації інтеграційних процесів та запропоновано перспективні напрями їх інтенсифікації.

Ключові слова: Інтенсифікація, співпраця, міжнародні регіональні, банки розвитку, державне, управління, стабілізація, рівновага, економіка.

Постановка проблеми. Посилення економічної взаємозалежності країн внаслідок міжнародного регіонального інтегрування та глобалізації зовнішньоекономічних зв'язків надає потужний імпульс розвитку національних політик на регіональному рівні. У той же час очевидним стає наростання дисбалансів у розвитку світової економіки та її регіональних сегментів, посилення нестабільності та нестійкості світової економічної кон'юнктури, постійної зміни конфігурації та активності економічних просторів, об'єднаних в інтеграційні утворення. Ці вище зазначені флуктуації зовнішні по відношенню макроекономічних політик. Для ослаблення неминучих в зв'язку з цим протиріч потрібні постійний пошук та інституціоналізація співпадаючих національних, та регіональних і інтересів. В наукових колах ведуться дослідження, які акцентують увагу на інструментах міжнародного інтегрування національних економічних систем в теоретичному і практичному планах, разом з цим наукова робота в сфері оцінки впливу інтеграційних аспектів на макроекономічну рівновагу в Україні не ведеться. Авжеж, проблематика регіональної інтеграції та макроекономічних політик опрацьовується досить активно. Однак вище зазначена проблематика немає єдності думок з таких питань, як, наприклад, «Пріоритети реалізації інтеграційної моделі в контексті макроекономічної рівноваги», «інтерпретація якісно нових рис сучасного регіоналізму і ролі держави у зазначених процесах».

За останні десятиліття, в тому числі під впливом глобалізації світової економіки, практика регулювання процесів міжнародної економічної інтеграції збагатилася новим досвідом, вивчення якого буде актуально, оскільки дозволяє уточнити, розширити традиційні наукові уявлення про цей процес. В умовах активізації інтеграційних процесів в сучасному світі на всіх континентах відбувається оновлення старих та виникнення нових функціональних вимірів позиціонування інтеграційних угруповань, диверсифікація їх організаційних форм, еволюція в напрямку більш глибокого поділу праці в форматі регіональних економічних зв'язків. Різноманітність інтеграційних моделей дозволяє більшості держав незалежно від їх положення в світі, потенціалу та рівня розвитку знаходити своє місце в цих процесах. Наприклад, країни з високим рівнем ВВП на душу населення бачать в інтеграції потужний інструмент свого політико-економічного домінування. Країни, що розвиваються розглядають її як можливість зміцнення своїх позицій на світовій економічній арені та кращого захисту національних інтересів в умовах глобалізації світової економіки. Ще одним позитивним аспектом регіональної економічної інтеграції є можливість використання інструментів забезпечення макроекономічної рівноваги, що не доступні на національному рівні. Регіональна економічна інтеграція може бути дієвим інструментом макроекономічного регулювання. Однак на жаль цей ресурс не використовується належним чином, так як теоретична база має фрагментарний характер, а запропоновані далі рекомендації викладені уперше.

Аналіз останніх публікацій. Вище зазначена проблематика опрацьовувалася такими науковцями як: Войтович Р. [1], Лук'яненко Д. [2], Сазонець І. Л. [4]. Також такими міжнародними інституціями як: Світовий Банк [5], МВФ [9], ООН [3], та інші.

Цілі дослідження. З огляду на значимість цих питань, метою статті є обґрунтування складових регіонально-інтеграційних пріоритетів макроекономічної рівноваги в Україні.

Основні результати дослідження. В результаті авторського дослідження визначено, що одним з дієвих інструментів діяльності регіональних інтеграційних угруповань у забезпеченні макроекономічної рівноваги, що має прямий вплив на динаміку в реальному та фінансовому є діяльність багатосторонніх банків розвитку, що в своїй діяльності регулюють валютно-фінансові відносини та збалансовують об'єм та швидкість грошової маси у тих випадках коли окрема країна в наслідок певних причин не може ефективно проводити стабілізаційну політику, на противагу країнам які не є членами регіональних інтеграційних угруповань і повинні брати кредити в міжнарод-

них організаціях та віддавати гроші за досить не вигідними умовами. Іншим інструментом діяльності регіональних інтеграційних угруповань у забезпеченні макроекономічної рівноваги, що має прямий вплив на рівноважний стан в сфері міжнародної торгівлі є функціонування регіональних платіжних систем, які забезпечують контроль за валютно-фінансовими розрахунками між контрагентами координуючи та регламентуючи міжнародні розрахункові операції [10].

Наступним та найбільш впливовим інструментом досягнення макроекономічної рівноваги є функціонування в деяких регіональних інтеграційних угрупованнях спеціальних регіональних програм розвитку. На прикладі Європейського Союзу де функціонує досить популярна концепція «Сталого розвитку», що базується на тому, що з загального бюджету угруповання виділяються кошти на вирішення певних проблем не тільки економічного, а й соціального, екологічного характеру досягається гармонізація суспільно-економічних процесів. Вище зазначені інструменти не доступні для країн які не є членами регіональних інтеграційних угруповань, також слід додати, що на сьогодні далеко не всі регіональні інтеграційні угруповання мають дієві механізми для реалізації вище зазначених ініціатив, проте на сьогодні макроекономічна рівновага країни тісно пов'язана з процесами регіональної економічної інтеграції. Ті країни, що не є мають на меті формувати інтеграційні зв'язки з перспективними регіональними інтеграційними угрупованнями, неодмінно будуть змушені стати сателітами або маргінальними територіями та співпрацювати на менш вигідних умовах, з інституціями (транснаціональними корпораціями та міжнародними організаціями) для досягнення макроекономічної рівноваги [8].

Отже, першим регіонально-інтеграційним пріоритетом макроекономічної рівноваги в Україні є співпраця з міжнародними регіональними банками розвитку. На сьогодні потенціал цього інструменту достатньо не усвідомлений. Так наприклад, Європейський інвестиційний банк надає 400 млн євро в Україні на фінансування проектів, що реалізуються в основному малими та середніми підприємствами в агропродовольчому секторі, з тим щоб допомогти вигоду країни від можливостей, пропонованих поглибленої і всеосяжної зони вільної торгівлі ("DCFTA"), встановлені Угодою про асоціацію з Європейським Союзом. Проект, розроблений за рахунок тісної взаємодії української влади, і фахівців ЄС, вносить безпосередній внесок в нову стратегію України для сільськогосподарського сектора і являє собою ключовий етап у шляху України до сучасної та ефективної продукції агропродовольчого сектору.

Так ЄІБ забезпечує більш тривалий термін фінансування для підтримки інвестицій малими і середніми підприємствами, а також

постачальників загальнодоступних послуг, по всьому ланцюжку створення вартості. Кредит ЄІБ надається через уряд України, і як очікується, буде підтримуватися в подальшому ЄС за рахунок грантів, наданих його Інвестиційного фонду сусідства. Підтримка стабілізації економіки України дозволить українським підприємствам скористатися можливостями, наданими новим торговим режимом з ЄС в рамках зони вільної торгівлі [8; 7].

Таким чином, діяльність Європейського інвестиційного банку у вирішенні проблем макроекономічної рівноваги в Україні має значний потенціал. Імплементувати діяльність багатосторонніх банків у макроекономічну регулювання доцільно за схемою яка запропонована на рисунку. По-перше, це кредитування. Кредитування на сьогоднішній день є основною діяльністю, що становить близько 90% від загальної фінансових зобов'язань. Європейського інвестиційного банку кредитує клієнтів всіх розмірів для підтримки стабілізації економіки та зростання і створення робочих місць. Підтримка Європейського інвестиційного банку часто має центральне місце в залученні інших інвесторів. Нижче на рисунку наведено список основних напрямків діяльності з кредитування та інших форм взаємодії [8].

В рамках вирішення проблем макроекономічної рівноваги в Україні досить значну ефективність становлять проектні позики. Європейський інвестиційний банк кредитує окремі проекти, для яких загальна вартість інвестицій перевищує EUR 25 млн. У деяких випадках Європейський інвестиційний банк також може надати прями кредити Midcap компаній до 3 000 працівників, де обсяг кредиту Запитаний між EUR 7,5 і EUR 25 млн. В рамках вирішення проблем макроекономічної рівноваги ЄІБ також надає кредити на фінансування науково-дослідних та інноваційних програм. Підтримка ЄІБ часто є ключем до залучення інших інвесторів. Ці кредити можуть покривати до 50% від загальної вартості для державного і приватного сектора промислових підприємств, але в середньому ця частка становить близько однієї третини. Також слід відмітити багатокомпонентні кредити. Європейський інвестиційний банк може фінансувати багатокомпонентні мульти річні програми інвестицій з використанням єдиного "рамкового кредиту". Це фінансує цілий ряд проектів, як правило, національним або місцевим органом державного сектора, найбільш часто в відношенні інфраструктури, енергоефективності / відновлюваних джерел енергії, транспорту і міського поновлення [8; 9].

Рисунок. Пріоритети співпраці з Європейським Інвестиційним Банком у вирішенні проблем макроекономічної рівноваги в Україні [8]

По-друге, це комбінування. Діяльність Європейського інвестиційного банку у вирішенні проблем макроекономічної рівноваги в Україні також включає досить ефективні інфраструктурні проекти. Так наприклад, програма підтримка розвитку міст (JESSICA). Комплексні проекти міського продовження підтримуються через JESSICA (Об'єднана європейська підтримка стійких інвестицій в міських районах). Ряд складних фінансових інструментів використовуються в тому числі інвестицій в акціонерний капітал, кредити і гарантії, які пропонують нові можливості для використання структурних фондів ЄС. Участь ЄІБ в JESSICA складається з трьох частин: консультування та надання допомоги національним, регіональним і місцевим органам влади у здійсненні JESSICA. Сприяння використанню міських фондів розвитку і передової практики по всій Європі. Діючи як фонд холдингу, на прохання держав-членів або органами управління. Ці інвестиції надходять в проекти з допомогою коштів міського розвитку і, якщо потрібно, проведення грошових коштів. Третій напрям діяльності Європейського інвестиційного банку у вирішенні проблем макроекономічної рівноваги є консультування. Консультативні послуги доповнюють кредитну діяльність ЄІБ та є невід'ємною частиною основної діяльності. Європейський інвестиційний банк також надає технічну і фінансову експертизу, доступні реалізації інвестиційних проектів і програм, а також для поліпшення організаційних і нормативних рамок. Крім індивідуальних консультаційних послуг, перелічених вище, Європейська комісія та Європейський інвестиційний банк заснували Європейський інвестиційний консультативний концентратор в рамках інвестиційного плану для Європи. Hub спрямований на зміцнення інвестиційної та ділового середовища в Європі і пропонує єдину точку доступу до консультаційних послуг і технічної допомоги.

Висновки. Отже, в процесі обґрунтування регіонально-інтеграційних пріоритетів макроекономічної рівноваги в Україні було отримано наступні результати, які характеризуються значним рівнем теоретичної новизни та практичної доцільності. Так в рамках авторського дослідження обґрунтовано доцільність інтенсифікації співпраці з міжнародними регіональними банками розвитку як досить результативної міжнародної інституції для забезпечення стабілізації та досягнення макроекономічної рівноваги в економіці України, які доступні тільки країнам членів, за допомогою наступних інструментів: По-перше, це кредитування. Європейський інвестиційний банк кредитує клієнтів всіх розмірів для підтримки стабілізації економіки та зростання і створення робочих місць. Підтримка Європейського інве-

стиційного банку часто має центральне місце в залученні інших інвесторів. По-друге, це комбінування. Третій напрям консультування. Консультативні послуги доповнюють кредитну діяльність ЄІБ і є невід'ємною частиною основної діяльності. Європейський інвестиційний банк також надає технічну і фінансову експертизу доступні реалізації інвестиційних проектів і програм, а також для поліпшення організаційних і нормативних рамок. Вище зазначені міжнародні інструменти достатньо не усвідомлені не імplementовані у діяльність органів державної влади. Іншим важливим висновком авторського аналізу виявлення слабких місць новітньої системи державних заходів в рамках реалізації концепції сталого розвитку. Серед базисних є наступні аспекти, які на нашу думку мають кардинальне значення. По-перше, це досить жорстка вертикальна спрямованість цілей, методів, та форм реалізації сталого розвитку. Кожен регіон має свої досить специфічні проблеми державної координації концепції сталого розвитку, однак визначені на загально національному рівні не є однаково результативними. По-друге, це концентрація джерел фінансування на коштах державного бюджету. Як свідчать реалії державного управління в Україні, фінансування з бюджету не є ефективним механізмом реалізації. В таких умовах в рамках авторського аналізу обґрунтовано, що тільки інтеграція до інституційної системи Європейського Союзу може забезпечити результативне та швидке розгортання проектів сталого розвитку, що забезпечить стабілізацію і досягнення макроекономічної рівноваги.

1. Войтович Р. Вплив глобалізації на систему державного управління. К. : Вид-во НАДУ. 2007. **2.** Лук'яненко Д., Кальченко Т. Стратегії глобального управління. *Міжнародна економічна політика*. 2008. № 1-2. С. 5–43. **3.** Організація об'єднаних націй. URL: <http://www.un.org/ru/index.html> (дата звернення: 02.06.2019). **4.** Залучення фінансових ресурсів корпораціями та банками України на світовому ринку капіталів / Сазонець І. Л. и др. *Вісник Дніпропетровського університету. Світове господарство і міжнародні економічні відносини*. 2011. С. 107–113. **5.** Світовий Банк (World Bank Open Data) URL: <http://data.worldbank.org/> (дата звернення: 02.06.2019). **6.** Insurance regulation for sustainable development. URL: <http://www.cisl.cam.ac.uk/publications/publication-pdfs/insurance-regulation-report.pdf> (Last accessed: 02.06.2019). **7.** Statistics of UNCTAD URL: [http://unctad.org/en/Pages/DIAE/FDI%20Statistics/World-Investment-Report-\(WIR\)-Annex-Tables.aspx](http://unctad.org/en/Pages/DIAE/FDI%20Statistics/World-Investment-Report-(WIR)-Annex-Tables.aspx) (Last accessed: 02.06.2019). **8.** The EU bank URL: <http://www.eib.org/about/index.htm> (Last accessed: 02.06.2019). **9.** The IMF at a Glance. URL: <http://www.imf.org/external/about.htm> (Last accessed: 02.06.2019). **10.** The Role of Government Regulation and Leadership in Increasing Sustainability. URL: <http://patimes.org/role-government->

regulation-leadership-increasing-sustainability/ (Last accessed: 02.06.2019).
11. Сіцинський А. С. Історична наукова думка щодо сутності управлінської діяльності в органах державної влади. *Вісник Академії митної служби України. Державне управління.* 2009. № 1. С. 38–44. **12.** Сазонець І. Л. Вплив державної політики високотехнологічного розвитку на національну та військову безпеку України. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки.* 2016. Вип. 1(73). С. 120–126.

REFERENCES:

1. Voitovych R. Vplyv hlobalizatsii na systemu derzhavnoho upravlinnia. K. : Vyd-vo NADU. 2007. **2.** Lukianenko D., Kalchenko T. Stratehii hlobalnoho upravlinnia. *Mizhnarodna ekonomichna polityka.* 2008. № 1-2. S. 5–43. **3.** Orhanizatsiia obiednanykh natsii. URL: <http://www.un.org/ru/index.html> (data zvernennia: 02.06.2019). **4.** Zaluchennia finansovykh resursiv korporatsiiamy ta ban-kamy Ukrainy na svitovomu rynku kapitaliv / Sazonets I. L. y dr. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Svitove hospodarstvo i mizhnarodni ekonomichni vidnosyny.* 2011. S. 107–113. **5.** Svitovyi Bank (World Bank Open Data) URL: <http://data.worldbank.org/> (data zvernennia: 02.06.2019). **6.** Insurance regulation for sustainable development. URL: <http://www.cisl.cam.ac.uk/publications/publication-pdfs/insurance-regulation-report.pdf> (Last accessed: 02.06.2019). **7.** Statistics of UNCTAD URL: [http://unctad.org/en/Pages/DIAE/FDI%20Statistics/World-Investment-Report-\(WIR\)-Annex-Tables.aspx](http://unctad.org/en/Pages/DIAE/FDI%20Statistics/World-Investment-Report-(WIR)-Annex-Tables.aspx) (Last accessed: 02.06.2019). **8.** The EU bank URL: <http://www.eib.org/about/index.htm> (Last accessed: 02.06.2019). **9.** The IMF at a Glance. URL: <http://www.imf.org/external/about.htm> (Last accessed: 02.06.2019). **10.** The Role of Government Regulation and Leadership in Increasing Sustainability. URL: <http://patimes.org/role-government-regulation-leadership-increasing-sustainability/> (Last accessed: 02.06.2019). **11.** Sitsynskiy A. S. Istorychna naukova dumka shchodo sutnosti upravlinskoi diialnosti v orhanakh derzhavnoi vlady. *Visnyk Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy. Derzhavne upravlinnia.* 2009. № 1. S. 38–44. **12.** Sazonets I. L. Vplyv derzhavnoi polityky vysokotekhnolohichnoho rozvytku na natsionalnu ta viiskovu bezpeku Ukrainy. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia. Ekonomichni nauky.* 2016. Vyp. 1(73). S. 120–126.

Рецензент: д.е.н., професор Сазонець І. Л. (НУВГП)

Hladchenko A. Yu., Postdoctoral Fellow (National University of Water and Environmental Engineering, Rivne)

THE COMPONENTS OF REGIONAL-INTEGRATION MODEL OF GOVERNANCE OF ECONOMIC EQUILIBRIUM IN UKRAINE

In the article the expediency of intensification of cooperation with international and regional development banks as a fairly effective international institutions to ensure the stabilization of the public administration and to achieve a balance in the economy of Ukraine by lending, combining counseling. Revealed the weaknesses of the new system of government activities in the framework of the integration process and suggest promising directions for their intensification.
Keywords: Intensification of cooperation, international and regional development banks, government, management, stabilization, balance and economy.

Гладченко А. Ю., докторант (Национальный университет водного хозяйства и природопользования, г. Ровно)

РЕГИОНАЛЬНО ИНТЕГРАЦИОННЫЕ ПРИОРИТЕТЫ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО РАВНОВЕСИЯ В УКРАИНЕ

В статье обоснована целесообразность интенсификации сотрудничества с международными региональными банками развития как достаточно результативной международной институции для обеспечения государственного управления стабилизации и достижения равновесия в экономике Украины посредством кредитования, комбинирование, консультирование. Выявлено слабые места новой системы государственных мероприятий в рамках реализации интеграционных процессов и предложены перспективные направления их интенсификации.

Ключевые слова: интенсификация, сотрудничество, международные региональные банки развития, государственное, управление, стабилизация, равновесие, экономика.
